

EVANGELIKUS ŐRÁLLÓ

EGYHÁZI ÉS ISKOLAI HETILAP.

A lapot szellemi és anyagi tekintetben illető mindennemű postai küldemény, a hirdetések szövege és ára, valamint az esetleges reklamáció is a lap tulajdonosához: Noszko István lelkészhez Rákoskereszturra (Pest megye) küldendő. ■ ■

SZERKESZTIK:
RAFFAY SÁNDOR **NOSZKÓ ISTVÁN**
 budapesti lelkész. rákoskereszturi lelkész.
FŐMUNKATÁRSÁK:
SCHOLTZ ÖDÖN **BLATNICZKY PÁL**
 ágfalvi esperes-lelkész. cinkotai lelkész.
DUSZIK LAJOS **GÖMÖRY JÁNOS**
 szatmári lelkész. eperjesi főgym. igazgató.

Megjelenik hetenként egy iven
 A lap ára:
 Egész évre 14 K
 Félévre 7 K
 Egyes szám ára 40 f
 Hirdetések és pályázatok ára:
 Egész oldal 40 K
 Állandó hirdetések megvezetés szerint

TARTALOMJEGYZÉK: VEZÉRCIKK: **Husz János emlékezete.** Jahn Jakab. — **A pestmegyei egyházmege-hözgyűlése.** N. — **Belélet.** — **Pályázatok és hirdetések.**

Husz János emlékezete.

A háboru eseményeinek lázas szemlélődésében álljunk meg egy kissé! A véres csatamezők hőseiről fordítsuk tekintetünket a vallásos meggyőződés és önfeláldozás bajnokára, Husz Jánosra!

Folyó évi július 6-án volt 500. évfordulója annak, hogy Husz János Constantzban a máglya tűzhalálában tett tanubizonyoságot az Úr evangéliuma iránti tántoríthatlan ragaszkodásáról, halált megvető üdvbizonyosságáról.

Mire indítson minket e hős előreformator tanítása, élete és halála?

Mindenekelőtt magasztaljuk az Urat, hogy a hitjavítás előtt is kiválasztott magának bátor férjfiakat, a kik az egyház romlottsága és a meghamisított bibliai tan ellen tiltakoztak s kiknek fellépése hajnalhasadását jelentette a 16. század reformációja ragyogó napjának.

Avagy nem találjuk-e meg már Husz tanításában is a refermatio nem egy alapigazságát? Az anyanyelven való igehirdetés; tagadása a reliquiák esodás hatásának; az Úrvacsorának két szín alatti kiszolgáltatása; tiltakozás a bünbocsató cédulák pénzért való árusítása ellen; a szent Irásnak a pápa és egyház feletti feltétlen tekintélyének kiemelése; a lelkiismereti szabadságra való hivatkozás minden emberi kényszerrel szemben;

hangsúlyozása annak, hogy nem a Pápa, hanem Krisztus az egyház feje — a Husz által hirdetett mindezen bibliai igazságok nem jutnak-e később épen a lutheri reformatióban fokozottabb mértékben és határozottabb formában kifejezésre s e körülmény nem kötelezi-e épen az evangelikus egyházat a kegyeletes megemlékezésre?

Husz keresztyén világnézetében egyébként általában eléggé domborodik ki az evangelikus egyház egyik alapvető elve, a szent Irásnak, mint hitünk és életünk zsinórmértékének nagy jelentősége; ellenben a hitből való megigazulásnak materialis elve csak Luther bibliai zsenialitása által jutott később teljes kifejezésre. Hogy dogmatikai tekintetben mily nagy távolság van Husz és Luther felfogása közt, azt Ammundsen Valdemár kopenhágai theol. tanár is bizonyítja Husz életrajzában, melyben azt mondja: „a huszizmus lényegileg a középkorral törvénynek látta a keresztyénséget, míg Luther kegyelemhirnek“. Husz általában inkább az egyház gyakorlati kérdéseivel foglalkozott; a dogmatikai nagyobb szabásu elmélyedést hiába keressük nála, sőt a mélyebb dogmatikai képzettséget is.

A mi pedig hősünk személyiségét és életét illeti, hálás kegyelettel kell kiemelnünk jellemének tiszteltre- és követésre

méltó vonásait: önzetlenségét, erkölesi komolyságát és szigorát, szívós bátorságát és erélyét s a félelmet nem ismerő ostromozását az emberi bűnöknek; Isten akaratában való bizodalmas megnyugvását és életének örömmel való felajánlását az Úr igaz ügyéért.

A történelem obijektiv ítélőszékénél azonban el kell ismernünk, hogy Husznak is voltak hibái és fogyatkozásai, a melyektől óvakodnunk kell. Ilyenek: nyakas természete, nem egyszer kimélet és tekintet nélküli haremodora és makacs-sága, és különösen nemzetiségi tulzásai. Hálával ismerjük ugyan el egyrészt, hogy már hőszünk is előkészítette a reformáció büszke virományát, az anyanyelven való igehirdetést, mint a protestáns istentisztelet központi ténykedését; azonban másrészt óvakodnunk kell az anyanyelv jogának a vallásos érdek rovására való egyoldalú érvényesítésétől. Az anyanyelv ápolása és használata mint eszköz kizárólag az evangelium és Isten országa szolgálatában kell hogy álljon menten minden más érdektől és törekvéstől.

Mindezek dacára Isten iránti hálával kell megemlékeznünk Husznak a reformációt előkészítő áldásos munkásságáról, annyival is inkább, mert maga Luther is tisztelettel emelte ki „Tischreden“-jeiben előreformátorunk kiváló egyéniségét és érdemeit, midőn így nyilatkozik róla: „A Szent Lélek igen hatalmasan jelen volt Husz Jánosban, a ki oly örömmel és határozottsággal ragaszkodott Isten ígéjéhez, annyi nemzet és nagy ember ellenében, a kik a konstanzi zsinaton összegyűltek volt és a kiknek lármájával szemben egymaga állott és mindezt elviselte és e miatt megégettetett

Kegyes és tudós ember volt, a mint látható az egyházzól irt könyvében, melyet szerettek. Látni benne a keresztyén gyengeséget is és mégis Istennek hatalma jelentkezik benne és ismét talpra állítja“. És más helyen: „Mi mindnyájan

huszíták vagyunk, Pál apostol, Augustinus és én is valóságos huszíták vagyunk.“

Méltán ünnepli tehát evangelikus egyházunk Luther szellemében is előreformátorunk emlékezetét.

A világháboru e történelmi nevezetességű napjaiban azonban, midőn minden eseményt a háboru és béke szempontjából ítélünk meg, ünnepeljük Husz Jánost úgy is, mint a béke hőset. Igen hálás téma ez a békére való nevelés szempontjából is.

Ragadjuk meg ez ünneplésünk alkalmát arra, hogy a véres haremezők hősei mellett a csendes, zajtalan munka, a valóságos meggyőződés, az önfeláldozó szeretet hőseire is rámutassunk.

Nemcsak karddal, srappnel és ágyugolyóval lehet hőstetteket végezni, nemcsak a háborunak vannak hősei, hanem a társadalomnak, a tudománynak és művészetnek, a hivatásteljesítésnek, a családi szentélynek és az Úr szőlejének is; a ki pedig önmagát győzi meg, az — a legnagyobb hős!

A bölcsész és tudós, ki mint Sokrates és Galilei szembeszállva kortársainak elfogultságával, meghal meggyőződéiséért; az erkölesi bátorság bajnoka, ki mint Keresztelő János inkább meghal, sem hogy megtagadja eszményét; a természettudós, ki bakteriumokat tanulmányoz, a mérnök és mechanikus, ki új gépek alkotásán fáradozik, az orvos, a ki műtét elvégzésében inficiálja magát; a lelkész, a ki a ragadós beteget gyónztatja és temeti; a misszionárius, ki az emberevők közé viszi a kegyelem evangeliumát; a bátor életmentő, ki a keresztyén szeretet nevében a tűz lángjába és a folyam hullámába veti magát; az önfeláldozó édes anya, ki a kised bölcsőjénél virraszt; és végül a vallásos meggyőződés, a keresztyén, a börtön, a máglya vértanui, mint a két oszloppostól, István martyr, Husz János, Savanorola, az üldöztetések és inquisitió áldozatának ezrei,

mindezek nem csodálatra méltó, bátor hősök-e?

Igen, krisztusi önzeflenségre, és igazi keresztyén hősieis önfeláldozásra indítson minket Husz János és általában az erkölcsi és vallásos meggyőződés hőseinek emlékezete!

Hála a kegyelem Istenének, az üldöztetések és inquisitio zord ideje elmúlt! De azért most is követel tőlünk az Úr áldozatot, az ő szolgálatában! Meghazuk-e azt a lelkes munkálkodás és hűséges sáfarkodás által? Teszünk-e bátran vallomást Krisztusról és az ő hamisítatlan evangéliumáról? Szembeszálunk-e az Ige fegyverével Szent Sionunk minden ellenségével? Lemondunk-e világi hiúságokról és kényelemről meggyőződésünkért és áldozunk-e anyagi javakat is evangéliumi egyházunk fejlődése és győztes küzdelme érdekében!

Az alázatos és szigorú önismeret bibliai és reformatori útja vezessen minket nagyobb hitre, bátrabb vallomástételre, elszántabb küzdelemre, lelkesebb áldozatkésztségre és igazi evangéliumi hősiességre!

Erre tanítson minket Husz Jánosnak, az evangéliumi igazság, a vallásos meggyőződés és a béke hőseinek emlékezete.

Jahn Jakab

evang. lelkész.

A pestmegyei egyházmegye közgyűlése.

Esperességünk tagjainak tulnyomó többsége minden évben bizonyos fokú lelkes, emelkedett hangulatban szokott közgyűlésre összejönni. Mindenki örül, hogy a szeretetnek láncái úgy a lelkésztestvérek között, mint a lelkészek és nem lelkészek között újból jobban és jobban megerősödnek a két napos folytonos együttlét alatt. A lelkészek és nem lelkészek közötti kedves, intim viszonyt kell különösen kiemelni a pestmegyeieknél. Itt nem panaszkodhatik egy lelkész, vagy tanító sem hogy a világi urak részéről lenézésben, vagy lekicsinylésben részesülne, sőt igazi nagyrabecsüléssel, igaz barátsággal, segítő

készséggel közelednek az egyházi munkásokhoz, — a mi emezekre lelkesítőleg hat és viszont bizalmat ébreszt szívökben. Ez évben — tekintettel a nagy világhárra — kissé nyomottabb volt ez a hangulat, a minek magyarázata az, hogy úgy az egyházmegyei elnökség mind a négy tagjának, valamint több lelkész és nem lelkész tagnak oka van az aggodalomra, mert fiaik, vejeik a harctéren vannak, vagy most mennek oda. A háboru okozta nehéz gondok, az élet pangása a közgyűlés tárgysorozatának szegénységén is meglátszott. A szokásos jelentéseken s a mult esztendőben már megindított ügyeken kívül alig volt új eszme, vagy indítvány s a mi volt is, tekintettel a mostani helyzetre, vissza lett vonva. Így járt *Dr. Kralovánszky* László felügyelő is, a ki az 1848. XX. te. végrehajtása tárgyában a hartai egyház útján beterjesztett indítványát ez időre visszavonta.

Julius 7-én Budapesten a Deák téri diszteremben megtartott közgyűlést *Sárhány* Béla főesperes imája után *Földváry* Elemér egyházmegyei felügyelő a következő beszéddel nyitotta meg:

„A midőn egy év előtt itt összejöttünk a sarajevói merénylet hatása alatt állottunk és e helyről azon óhajunknak adtunk kifejezést: bár csak belátnák végre, hogy „Magyarország az igazi támasza, ereje és súlypontja a Monarchiának és az uralkodóháznak, mely sehol sem lehet oly nyugodt és biztos, mint elhanyagolt mégis mindig hű magyarjai között.“

Ezt az igazságot a napnál fényesebben igazolta az azóta dúló háboru, melyben a világ minden ármánya és gazsága összeesküdött ellenünk, a mi szép hazánk letiprására.

De a jó Isten segedelmével a mi fiaink, a mi véreink hősiességén, egységes nemzetünk önfeláldozó hazafiságán hajótörést szenved a poklok minden gazsága.

Ne áltassuk azonban magunkat, ne gondoljuk, hogy a remélhető győzelem után már be lesz fejezve a mi küzdelmünk; tudjuk mindannyian, hogy nem csak külellenség volt az, mely megsemmisítéssel fenyegetett, de belső bajok, bűnök és mulasztások növelték a veszedelmet.

Ha egyszer beköszönt az áldásthozó béke, vonjuk le a tanulságokat: párt- nemzetiségi- és valláskülömbőség nélkül törekedjünk mindannyian arra, hogy a magyarság supremátiája mindinkább megerősödjék, és — indítsunk irtó háborut a *corruptio* ellen!

Ez utóbbi szégyene közéletünknek, társadalmunknak; ennek kiirtására össze kell fogni minden becsületes magyar embernek.

Ha ez sikerül nem hiába szenvedtünk, nem hiába nehezedett ránk a megpróbáltatások özöne.

Erős csak az a nemzet lehet, mely tiszta erkölcsű és vallásos.

Az egyház az, melyet e nehéz időkben súlyos felelősség terhel, de a legnemesebb és leghálásabb feladatnak is néz elébe.

Ilt a legszebb idő és alkalom; az evangéliom: igazságok érvényesítésére és alkalmazására össze kell fogni az egyház minden tagjának, legfőképpen a *lelkészi karnak* a keresztyén szeretet gyakorlásával, az evang. hit megerősítésére. Ha a hívek azt tapasztalják, hogy az egyház volt az, mely vigasztalt, mely erősített, buzdított, lelkesített, mely élesztette bennünk a reménységet, mely imádkozott velünk és az Istenhez vezette őket — akkor hivatása magaslatán állott az egyház és áldást fakaszt mindenfelé.

Ha ezt elhanyagoljuk, bűnös mulasztást követünk el és magunkra vessünk, ha a hívek elfordulnak az egyháztól.

Még nem késő, még mindig dul a háboru, tátong a nemzet ezer sebe, óriási a gyógyítanipiteni való.

Szíveljük meg az Evangelium tanításait!

A jó Isten támogassa és oltalmazza a mi nemzetünket, a mi egyházunkat!"

Megalakulás után főesperes jelentését hallgatta meg a közgyűlés, a melyből a következőket emeljük ki: szép szavakban emlékszik meg a mostani nehéz időkről s azokról a nagy kötelességekről, a melyeket a lelkészi karnak teljesítenie kell. Majd összefoglalja azt az egyházi és főleg belmissziói munkát, a melyet a lelkészek a múltévben a gyülekezetekben teljesítettek s örömmel állapítja meg, hogy mindenki híven, buzgón teljesítette kötelességét s a további teendők végzésére lelkes szavakban buzdítja a testvéreket. — Örömmel emlékszik meg Scholtz Gusztáv bányakerületi püspök kitüntetéséről, hogy neki Őfelsége a magyar nemességet adományozta, kegyelettel, Baksay Sándor ref. püspök haláláról, elismeréssel Török József ceglédi lelkész, kiérdemült főesperes nyugdíjba vonulásáról, sajnálattal Szilárd Miklós gyóni lelkész betegségéről s részvéttel Szeberényi Iván hősi haláláról. Egyébb személyes vonatkozású jelentések után a gyülekezetekben történt hívány módosításokat sorolja fel és beszámol azon intézkedésekről, a melyeket az egyházmegyei elnökség tett s ezeknek jóváhagyását kéri. Jelenti, hogy az Első Magyar Általános Biztosító Társaságtól az elmúlt évben egyházmegyénk 673 kor. 58 fill. jutalékot kapott. — Végül az egyházak állapotáról részletes kimutatásban számol be.

Kruttschnitt Antal tanügyi esperes jelentésében örömmel jelenti, hogy az *aszódi* Petőfi fő-

gimnáziumban a jövő tanévben a VIII. osztály fog megnyitni s így ezen intézetünkben fennállásának 150-ik évfordulóján lesz az első érettségi vizsga megtartva. Az intézet igazgatójával: Dr. Osváth Gedeon, felügyelőjével: Micsinay Ernő lett megválasztva. — Stromp László tanár elhalálozott. A Zsedényi ösztöndíjra Hoffmann Sámuel hartai tanító lett ajánlva. Jelenti továbbá, hogy az egyházmegyéből 32 tanító vonult hadba, ezek közül 3 megsebesült, 4 hadifogoly, Ferencz József irsai, és Kószegi János soltvadkerti tanítók hősi halált haltak. — Az egyházak 232676 kor. 25 fillért költöttek az iskolákra, a melyekben 10,089 volt a tanköteles gyermek. — Az egyházmegye tanügyi állapotáról részletesen számolt be azután a tanügyi esperes, mely jelentését, valamint a főesperesét is a közgyűlés tudomásul vette. Tudomásul szolgálnak a többi bizottságok és a számvevőszék jelentései is.

A tárgysorozat többi pontjai közül felemlíthetők a következő határozatok: a csömöri leányegyház anyasítási kérvénye a kerülethez pártólólag terjesztetett fel, a kerületi tanfelügyelői állások szervezésére vonatkozó ker. javaslat el lett fogadva, Vecsés a maglódi egyháztól elesaltoltatott s az elnökség fel lett hatalmazva, hogy a budapesti egyházmegyével tárgyaljon az iránt, hogy Kispeszthez csatoltassék. Dunakeszi és Alag községekben lakó hívek gondozása s főleg a vallástanítás ideiglenesen a rákospalotai lelkészre lett bízva s a végleges átesatolás iránt a kerületi közgyűlés lett megkeresve,

Az indítványok során *Kovácsi* Kálmán főjegyző indítványt terjeszt be s azt részletesen megindokolja, hogy a Luther-Társaságnál minden más munkától mentes titkári állás szerveztessék azon célból, hogy ezen irodalmi társaságunk a tőle várható tevékenységnek megfelelhessen. *Noszko* István lelkész az eszmét magát életre valónak találja, azonban, mivel a Luther-Társaság önálló s tőlünk, a közgyűléstől független, nincs módunkban, hogy ügyeibe beleszóljunk s azért arra kéri az indítványozót, hogy ezen indítványát az illetékes helyen, a Társaság közgyűlésén tegye meg. Mivel pedig a Társaság kellő támogatás nélkül fetadatának nem tud eleget tenni, indítványozza, hogy az egyházmegye a katonák és sebesültek között kiosztandó vallásos iratok költségeire legalább 100 koronát szavazzon meg. A közgyűlés az indítványt elfogadta és a 100 koronát megszavazta. *Kovácsi* Kálmán ez összeget főjegyzői tiszteletdíjával: 100 koronával nyomban 200 koronára emelte, a miért is a közgyűlés köszönetet mondott. Ily felemelő momentummal s a főesperes imájával záródott be egyházmegyénk közgyűlése.

B E L É L E T.

Az államsegély. A kormány a 11-ik fél-évre szóló államsegélyt teljes összegében kiutalta, de az államsegélynek az a része, a melyből a nem congruás lelkészek az egyet. egyháztól korpótlékszerű segélyüket nyerik, még nincs kéznél. Azonban megnyugtathatjuk a lelkésztestvéreket, hogy a legilletékesebb helyen szerzett információink szerint már az utalvány utban van s a felosztási munkálat már folyik, úgy hogy augusztus hó folyamán az illető lelkészek e segélyt meg fogják kapni.

Az egyetemes nyugdíjintézeti bizottság ülését Budapesten folyó évi július hó 6-án tartotta meg Báró Prónay Dezső egyetemes felügyelő elnöklete alatt, a melyen első sorban a theol. akad. tanároknak az egyet. nyugdíjintézetből való kilépését tárgyalták. Gyürky Pál egyetemes nyugdíjintézeti ügyvivő nagy gonddal és lelkiismeretességgel összeállított elaboratumát adta elő, a melyben minden egyes theol. akad. tanár követelése, valamint a fenntartó testületek által befizetett összegek ki lettek számítva. Ezen számítások szerint a nyugdíj intézet összesen 96298 kor. 70 fillért fizetne vissza. Megállapította a bizottság lelkészi nyugdíjigényét azon tanároknak, a kiknek lelkészi szolgálatuk is volt, a melynek tartama nem lesz beszámítva a tanári nyugdíjigénybe, így Payr Sándornak 12 évi lelkészi szolgálat után évi 1044 kor.-t, Pröhle Károlynak 7 évi szolgálat után évi 784 kor.-t, Stráner Vilmosnak 18 évi szolgálat után évi 1337 kor.-t, Draskóczy Lajosnak 14 évi és 5 hónapi lelkészi szolgálat után évi 1155 kor. 44 fillért. — Áttérve a benyújtott kérvények tárgyalására Török József (48 évi lelkészi szolgálat van) f. évi július 1-től kezdve 3629 kor. 16 fillérrel nyugdíjaztatik. Özv. Lukacsik Mihályné 300 kor. betegápolási díjat kap. Özv. Szabó Lajosné, volt pusztaszentlászlói lelkész özvegye és 5 kiskorú gyermeke részére 1200 korona ellátási (1915 nov. 6-ától) és 1000 korona gyermeknevelési költséget, végül 300 kor. betegápolási költséget kap. Özv. Király Mátýásné, volt zalaegerszegi lelkész özvegye részére 1200 kor. (1915 október 15-től) ellátási s 1000 kor. gyermeknevelési s végül 300 korona betegápolási költség lett utalványozva. — Alexy Ilona, Alexy János volt poltári lelkész leánya kérvénye alapján 300 korona temetési illetményt kiutalványozott, de azt, hogy részére segély utaltassék ki, a bizottság nem teljesítheti azért, mert a korhatárt már túl lépte és keresetképtelenségét nem igazolta.

Hagyomány. A szombathelyi „Diakonissza alap” javára néh. Klein Friderika 10.000 koronát hagyományozott, Áldás emlékére!

Lelkészi vizsga és avatás. A soproni theol. akad. 4. éves hallgatói közül négyen, névszerint: Falk Henrik, Stráner Vilmos, Tarján István és Zábrák Viktor június 29-én tették le a szak- és lelkészi vizsgát, ketten u. m. Stráner Vilmos és Zábrák Viktor jeles eredménnyel. Mind a négyet július 1-én, esütörtökön avatta fel Gyurátz Ferenc püspök a lelkészi szolgálatra. A szokatlan hétköznapi idő okozta, hogy az ünnepélyen csak kicsiny, de ájtatos gyülekezet vett részt. Az urvacsorát Stráner Vilmos theol. akad. tanár, az egyik felavatandónak édes atyja, szolgáltatta ki nekik mély tartalmu gyónási beszéd kíséretében, a püspök felavató beszéde pedig nagy komolysággal mutatott rá azon eszközökre: ige, szeretet és hit, amelyekkel eredménnyel tölthetnék be lelképásztori tisztüket. Az esküt Bancso Antal theol. akad. igazgató mondta elő, a Bibliát Scholtz Ödön esperes tartotta eléjük. Felavatás után még Farkas Mihály esperes, a theol. akad. tanárai és a soproni lelkészek áldották meg őket. Nyugodjék működésükön nem csak az emberek, hanem Istennek gazdag áldása!

Papavaiás. Scholtz Gusztáv, bányakerületi püspök Tavassy Zoltánt, az eperjesi theol. akadémia volt növendékét június 30-án lelkésszé avatta. Segédlelkészi híványt a kecskeméti egyháztól nyert. Az Úr áldása kísérje szép, magasztos pályáján.

A dunántúli egyházkerület főiskolai nagybizottsága június 30-án Sopronban ismét látogatott ülést tartott. A kerületi tanintézetek felügyelőjévé az elhunyt dr. Rátz Ottó helyébe Hajnal Endre soproni ügyvéd választatott meg. A hadba vonult főgimn. tanárokat külön díjazás mellett dr. Faragó József áll. reáliskolai tanár és dr. Visnya Aladár áll. felsőbb leányiskolai igazgató helyettesítette, kiknek jegyzőkönyvi köszönet szavaztatott. A tápintézetet, melynek helyiségeit a katonaság foglalta le, Gossner Pál vendéglős látta el, aki előbb havi 25 K. utóbb 30 K.-ért adott ebédet s vacsorát kenyérrel. A nagybizottság elismerését fejezte ki vele szemben a jutányos és jó kiszolgálásért. — Kiss Jenő theol. akad. tanár megbízatási ideje lejárt. A nagybizottság javasolja, hogy a kerület kérelmezze az egyet. theol. nagybizottságnál a megbízatás kiterjesztését egy további esztendőre. — A főgimnáziumban a tanítást csak azért lehetett zavartalanul folytatni az egész tanéven át, mivel a soproni konvent népiskolájában átengedett a négy

alsó osztály számára megfelelő helyiségeket, miért is a konventnek jegyzőkönyvi köszönet szavaztatott. Ugy szintén Kapi Gyula nyug. tanítóképző igazgatójának is, aki a tanítóképzőben a bevonult tanárok helyett teljesen díjtalanul heti 5 órában tanított. — Nagy vita fejlődött ki azon, vajjon a kerület köteles-e azon most egy éve választott tanítóképző tanároknak, kik helyüket a közbejött mozgósítás folytán el sem foglalták s most tisztí rangban szolgálnak, egész javadalmukat kiszolgáltatni? Az egyházi szervezet erre vonatkozó határozata állítólag úgy intézkedik, hogy igen is megilleti őket az egyháztól élvezett egész javadalom s végül a határozat is ez volt, bár sok kétség fér ezen felfogás helyességéhez, minek főképen a pénzügyi bizottsági elnök adott kifejezést. — A kőszegi felsőbb leányiskolánál elvileg kimondatott egy rendes kézimunka tanítónői állás szervezése s az *internátusi díjnak mérsékelt felemelése*. A felemelés mérve iránt a pénzügyi bizottság teend majd a kerületi gyűlésen javaslatot. — A soproni tanítóképző építési államsegélye ügyében a kultuszminiszteriummal kötött szerződés jóváhagyás végett a kerületi közgyűlés elé terjesztetik. — A kőszegi leányiskolát illetőleg azt javasolja a nagybizottság, hogy az *mindaddig* mostani szervezetében maradjon meg, míg a kerület a soproni gyűlést által emelendő polg. leányiskola mellé, azal kapcsolatban s az egyetemes egyház hathatós segély mellett, internátussal összekötött tanítónőképző intézetet nem emel. Csakhogy ez még oly sok körülménytől függ, hogy megvalósítása nem lesz valami könnyű. — A bemutatott hitoktatói jelentések tárgyalásánál kimondatott, hogy jövőre a katecheták azt is jelentsék be, hogy mely osztályokat vonták össze s az egyes csoportok mit tanultak, mely tankönyvek alapján? Ugy ezen mint sok más kisebb jelentőségű ügyek az *augusztus 18-án Celldömölkön* tartandó egyházkerületi közgyűlésen kerülnek végleges eldöntésre.

A peszmegeyi esperesség papi értekezlete július 6-án délután 3 órakor Budapesten left megtartva, a melyen az esperességből a lelkészek szép számmal jelentek meg. Mint vendégek jelen voltak Földváry Elemér esp. felügyelő és Raffay Sándor budapesti lelkész. Sárkány Béla főesperes az értekezlet megnyitása után felkéri Majer Pál ikladi lelkésztestvért, hogy „A konfirmáltakkal való lelképásztori gondoskodás” című előadását tartsa meg. Az előadás után több hozzászólás történt. Az értekezlet köszönetet mondott a nagy tapasztalatból leszűrt munkálatért. A papi értekezlet javasolja, hogy az esp.

gyűlés irjon fel a kerülethez, hogy a kerület felügyelő hatásköre terjesztessék ki a kerület középiskoláinak a felügyeletére is. — Az értekezlet javasolja az esp. gyűlésnek, hogy irjon fel a kerülethez, hogy a régi alapon nyugdíjazott lelkészek nyugdíját, tekintve, a nehéz megélhetést, eddigi nyugdíjukat 1200 koronáról 2400 K.-ra, özvegyeik nyugdíját pedig 600 koronáról 1200-ra emelje fel. Ugyancsak javasolja, hogy e gyermeknevelési segélyt egyformán rendezze; egy esetből kifolyólag a lelkészi értekezlet tárgyalja azt az esetet, hogy ha egy egyháznak több lelkésze van, köteles-e az egyház minden lelkésznek uti és napidíjat fizetni? Az értekezlet kimondja, hogy az esperességi gyűlésnek javasolja, hogy mondja ki, hogy az egyházak annyi lelkészének köteles uti és napidíjat fizetni, ahány lelkésze van.

A peszmegeyi esp. gyámintézet július 6-án délután 5 órakor Budapesten tartotta évi közgyűlését Földváry Elemér és Riecsanszky Endre gyámintézeti elnökök vezetése mellett. Egyházi elnök évi jelentése után, köszönettel veszi tudomásul, hogy Földváry Elemér világi elnök újból 250 koronával gyarapította a gyámintézetnél tett alapítványát. — Esp. gyámintézet bevétele volt 1914-ben 1120 K. 59 f. Kiadása 1120 K. 51 f. — Segélyt kapott Monor, Mendes, Torzsa konfirmandus otthon.

Rezet-vasért. Gróf Andrassy Gyuláné az Uránia országos Növédő Egyesület nevében felhívást bocsátott ki, melyben felszólítja a magyar lelkes háziasszonyokat és a közönséget, hogy a háztartásban használt réz tárgyakat (mozsarak, gyertyatartók stb.) cseréljék ki nikkelezett, vagy bronzirozott tárgyakkal, mely tetteikkel édes hazánk iránti áldozatkészségüknek adják tanujelét. — A cserét az egylet Budapest, V. Szervita-tér 5. alatt eszközli.

Egyházfelügyelők lemondása. A pesti magyar ev. egyház felügyelője: Dr. Wágner Géza, valamint II-od felügyelője Dr. Mágócsi Dietz Sándor tisztekről lemondottak. — Az egyháztanács Dr. Wágner felügyelő lemondását nagy érdemeinek jegyzőkönyvi elismerése mellett — tekintve a lemondás nyomós okait — sajnálattal fogadta el. Dr. Mágócsi Dietz II-od felügyelő lemondását azonban nem voltak hajlandók elfogadni, azért küldöttséget küldtek hozzá, hogy az lemondásának visszavonására bírja. A küldöttség eljárása azonban nem vezetett eredményre. Dr. Mágócsi Dietz Sándor kijelentette, hogy tisztét tovább nem viselheti. Az egyháztanács folytatólagos ülésében kénytelen volt a lemondást nagy sajnálattal s ér-

demeinek teljes méltánylásával tudomásul venni. Az egyháztanács a felügyelőválasztás előkészítése céljából bizottságot küldött ki s a felügyelői teendők végzésével Dr. Pözel István első gondnokot bízta meg. A pesti m. gyülekezet ezen két erős oszlopának lemondását mi is sajnálattal regisztráljuk, mert mindkettő önzetlen lelkesedése, buzgósága, egyházszeretete, példát adó áldozatkészsége nem lesz egy könnyen pótolható a gyülekezetben. Ha a gyülekezet vezetésétől vissza is vonulnak, hisszük, hogy a közegyház terén még sokáig fogjuk őket látni buzgón munkálkodni.

A pestmegyei esperesség papi özvegy-árva-segélyegyletének közgyűlése

A segélyegylet július 6-án d. e. Budapesten tartott gyűlésen számadását tudomásul vette, e szerint bevétele volt: 90141 K 35 f., kiadás: 45766 K 59 f., pénztári készlete: 44374 K 76 f., jövedelme: 25166 K 54 f., költsége: 17305 K 80 f., jövedelmi többlete: 7860 K 74 f. Összes vagyona 304508 kor. 17 fill. Az alapszabályok akként lettek módosítva, hogy ha valamely tag 5 éven belül munkaképtelenné válik, akkor az évi segélydíj felére lesz jogosult ő maga úgy, mint esaládja. Továbbá elhatározott, hogy oly belépő tag, a ki más esperességből jön a pestmegyei esperességbe, fizetni tartozik a belépési évben fennálló alapdíjat 6% kamataival egyetemben az egyet. nyugdíjintézet által megállapított nyugdíjjogosultságának idejétől fogva. — Tudomásul szolgál, hogy 20000 K hadikölcsönt jegyzett a felügyelő bizottság. Török József nyugdíjba vonult lelkész segélyezése kimondatott. Egyébb helyi érdekű ügyek elintézése után a közgyűlés véget ért.

Szives kérelem. Hexel Fülöp tanító, ki mint hadifogoly orosz Ázsiában van, Otilia, Brna, Thusnelda és Irmgard nevű gyermekeinek tartózkodási helyét kéri közölni az ág. hitv. ev. gyermekotthonnal Gallnenkirchenben (Evangel. Kinderheim in Gallnenkirchen, Oberoesterreich.)

SZERKESZTÉSÉRT FELELŐS
NOSZKÓ ISTVÁN LAPTULAJDONOS.

Hirdetmény. Két erdélyi (nagyszebeni) szász leány, kik a gimnázium VII. osztályát elvégezték a magyar nyelv elsajátítása végett egy magyar vidéken lakó ev. papicsaládnál, hol hasonló leányok a házban vannak, a nyári szünidőre helyet keresnének. Jó ellátás és egészséges vidék a feltétel, az ellátási költség ehez mért lehet. — Szives ajánlatokat kér: Buchalla Berthold ev. körlelkész Nagyszeben Walkmühlgasse 4.

Helyreigazítás. Az „Ev. Órálló“ 26 és 27 számában a tótpelsőcezi kántori állásra vonatkozó pályázati hirdetménybe sajtóhiba csuszott be. A pályázati kérvények f. é. nem július 30-ig hanem július 22-ig nyújtandók be.

Pályázat.

A nyárasdombi lelkészi állásra pályázatot hirdetek.

Ez idő szerint Nyárasdombhoz Munkács is tartozik.

Az egyház nyelve Nyárasdombon tót, Munkácson magyar.

Javadalom: 1.) az anyaegyháztól évi 120 korona. 2.) Az anyaegyházban lakó minden egyes házaspártól egy véka rozs vagy tengeri. 3.) Minden házaspártól 3 gyalognapszám. 4.) Minden házaspártól 1 szekér tűzifa, vagy 2 K. 5.) A papi földek és rétek használata. 6.) Munkácstól évi 120 kor. és a Horasta szőlő használata. 7.) Kongrua 1107.56 korona.

A papiföld bérösszege ez idő szerint 414 kor. a szőlő bérösszege 110 kor.

A vallásoktatásért az állam méltányos tiszteletdíjat utalványoz.

Kellően felszerelt kérvények alulirothoz f. é. július hó 20-ig nyújtandók be.

Debrecen, 1915. jul. 5.

Materny Lajos

főesperes

1-1

Pályázat rajztanári állásra.

A szarvasi ág. hitv. ev. főgimnáziumnál pályázatot hirdetek egy rajztanári állásra, melyet a pályázat eredményehez képest rendes vagy helyettes tanárral töltsük be.

Rendes tanár javadalmazása havi előleges részletekben fizetendő évi 2400 K. törzsfizetés, mely üresedés esetén 2800, 3200 koronára emelkedik, továbbá az államtól biztosított fizetéskiegészítés, és 5 évenként öt ízben 200—200 K. korpótlék. A korpótléknál az evangélikus státusban eltöltött összes rendes tanári éveket, de lehetőleg a másutt okleveles minőségben eltöltött éveket is beszámítjuk. A lakáspénz az V. lakbérosztálynak megfelelőleg 600, 780, és 960 K.

A rendes tanárt a kormányzótestület ajánlatára a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter nevezi ki végleges alkalmazással.

A helyettes tanár javadalmazása havi előleges részletekben fizetendő évi 1800K.

Pályázhatnak olyan protestáns, első sorban ág. hitv. ev. férfiak, akiknek középiskolai rajzitanításra való képesítésük van.

A megválasztott köteles állását 1915. szeptember hó 1-én elfoglalni.

A rendes tanári állásra pályázók a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszterhez, a helyettes tanárra pályázók a szarvasi ág. hitv. ev. főgimnázium kormányzótestületéhez intézett kérvényüket — az életkorukat, vallásukat, végzett tanulmányukat, eddigi szolgálatukat, katonakötelezettségüket s egészségi állapotukat feltüntetve okmányokkal felszerelve — a főgimnázium igazgatóságához f. évi július hó 18-ig küldjék be.

Szarvas 1915. június hó 25-én

2-2

Br. Solymossy Lajos

főgimn. felügyelő.

NOVOTNY ANTAL FIA

harangöntő és
vasharanglábgyár
Temesvár, Gyár-
város.

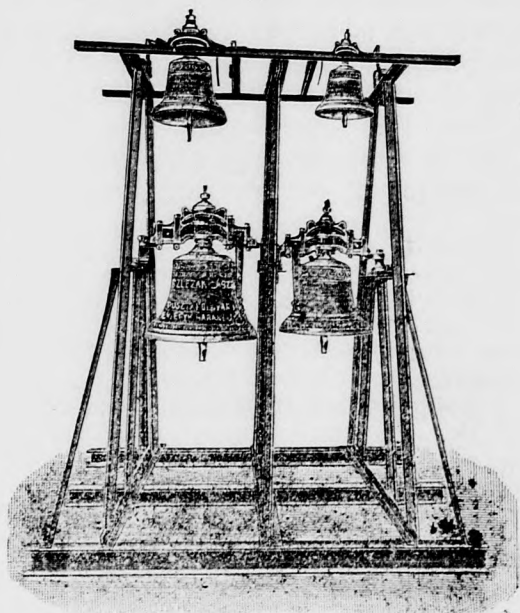
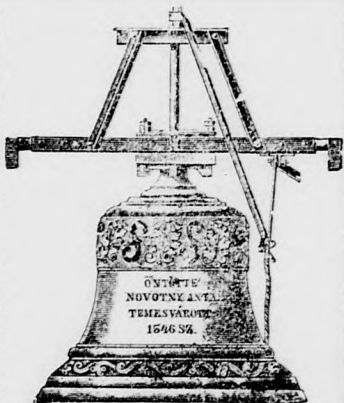
Ajánlja magát több évi szavatolás mellett régi harangok újraöntésére, valamint új harangok és teljes harangcsoportok előre meghatározott hangok utáni elkészítésére. — Különösen ajánlja saját találmányu

új modoru áflyukasz-
foff harangjaif,

melyek felső részükön a hegedűéhez hasonló 8 alai u nyílásokkal vannak ellátva s ezért erősebb, terjedelmesebb és mélyebb hangok, mint a régi modorúak. Ily szerkezetű 327

kgos harang hangban egyenlő 461 kgos régi modoru haranggal. Ajánl továbbá forgatható vertvas koronákat, régi harangok ilyenekkel való újra szerelését és vertvas haranglábakat.

Költségvetések és képes árlapok díjmentesen szolgáltatnak — Az 1896. orsz kiállításon milleniumi nagy éremmel kitüntetve.

SZLEZÁK LÁSZLÓ

harangöntő, harangfelszerelés és harangállvány gyára
Budapest, VI. ker. Frangepán-u. 77

Pontos és legjobb **órák** 5 évi jótállásra!

Egyházi szentedények, úrvacsora-kelyhek, keresztelő kannák oltári gyertyatartók borkanecók. Arany és ezüst ékszerek, evőeszközök, china-ezüst disztárgyak részletfizetésre is kaphatók.

Javításokra s vidéki megrendelésekre különös gondot fordítok. Árjegyzék 2000 rajzzal ingyen és bérmentve.

POLGÁR KÁLMÁN,

műorás és ékszerész, az ev. ref. egyházak szállítója.
BUDAPEST, VI., TERÉZ-KÖRUT 5. SZ. I. EM.

Pontos kiszolgálás!

Jutányos árak!

